

**GALICIA: DA ROMANIDADE
A XERMANIZACIÓN**

Problemas históricos e culturais

CONVENIO CIENTÍFICO EN HOMENAXE A FERMÍN BOUZA BREY (1901-1973)

Arquivo Dixital do Museo do Pobo Galego

Dámoslle a benvida ao repositorio dixital do Arquivo do Patrimonio Oral da Identidade (APOI) do Museo do Pobo Galego. Aquí pode atopar rexistros sonoros e audiovisuais procedentes das coleccións de patrimonio inmaterial do Museo.

Guía de navegación básica

Para ordenar unha busca de texto sinxela en todo o arquivo, empregue o recadro situado na esquina superior dereita e prema **Atopar**.

A pestana **Explorar** permite visualizar o contido do APOI a través dos seus campos principais.

Pode tamén premer a pestana **Buscar** para efectuar procuras combinadas ou acoutar as buscas de texto a campos concretos.

A pestana **Información** contén datos xerais sobre o Arquivo. Ao situarse sobre ela aparecerán outras tres pestanas: unha con **guías técnicas** de axuda, outra con **descricións das coleccións** que conforman o APOI, e unha última con **datos biográficos** de compiladores, informantes, transcritores e dixitalizadores.

Novo contido

Prema **aquí** para ver os últimos rexistros engadidos ao arquivo nos últimos sete días.

Forma de cita

Museo do Pobo Galego: Arquivo do Patrimonio Oral da Identidade (APOI). Santiago de Compostela.
<http://apoi.museodopobo.gal> . [Consultado: data]

Colaboran:

apoi@museodopobo.gal

Arquivo Dixital do Museo do Pobo Galego emprega *EPrints 3*

powered by
amaroukstudio

Busca por campos

Prema aquí para consultar a guía de uso da páxina de busca.

<input type="button" value="Buscar"/> <input type="button" value="Limpar o formulario"/>	
ID do rexistro:	<input type="text"/>
Tipo de rexistro:	☐ Etnográfico xeral ☐ Musical
Feito rexistrado:	☐ Evento ☐ Relato ☐ Entrevista ☐ Outros
Tipo de medio:	☐ Audio ☐ Imaxe ☐ Vídeo ☐ Presentación ☐ Texto ☐ Arquivo comprimido ☐ Outros
Áreas de coñecemento:	<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px;"> SABERES RELACIONADOS COA ACTIVIDADE MARÍNEIRA Embarcacións Artes de pesca Marisqueo Saberes sobre o mar e o peixe Navegación e transporte marítimo SOCIEDADE A familia, casa e a herdanza Aldea e parroquia Relacións supralocais. As feiras As idades da vida. Nacemento, casamento e morte Os roles de xénero. Mulleres e homes Calquera <input type="button" value="v"/> </div>
Colección:	Todos de <input type="button" value="v"/> <input type="text"/>
Compilador:	Todos de <input type="button" value="v"/> <input type="text"/>
Informante:	Todos de <input type="button" value="v"/> <input type="text"/>
Concello/Parroquia/Lugar:	Todos de <input type="button" value="v"/> <input type="text"/>

Explorar o arquivo

As pezas poden ser visualizadas por:

- Colección
- Compilador
- Informante
- Localización
- Data
- Materia
- Instrumento

Colaboran:

XUNTA
DE GALICIA

DEPUTACIÓN DE LUGO

apoi@museodopobo.gal

Arquivo Dixital do Museo do Pobo Galego emprega *EPrints 3*

powered by
amaroukstudio

Explorar por Colección

Por favor, seleccione un elemento da lista para navegar.

- Baldomero Iglesias (Mero) (250)
- Ismael Marcos - Francisco Manteiga (9)
- Juan Parga (64)
- Manuel Vilar Álvarez (3)
- Rosa García-Orellán (1)
- Xesús Mato (52)
- Xosé Luís Rivas (Mini) (107)
- Xosé Manuel González Reboredo (4)

Colaboran:

apoi@museodopobo.gal

Arquivo Dixital do Museo do Pobo Galego emprega *EPrints* 3

powered by
amaroukstudio

Batalla de Retorta. Mouros e cristiáns.

Xosé Manuel González Reboredo (2011) (Laza). **Batalla de Retorta. Mouros e cristiáns.** [González Rivero, María] [Araujo, Xosé]

Vídeo (Batalla de Retorta)

MPG_ReXM_00025_001_en_0_00_01_id414.mp4 - Archivo principal

Dispoñible baixo licencia [Creative Commons Attribution Non-commercial](#).

[Descargar \(128MB\)](#) | [Vista previa](#)

Texto (Ficha de transcrición, contexto etnográfico e colección de fotografías)

MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414_D.pdf - Material adicional

Dispoñible baixo licencia [Creative Commons Attribution Non-commercial](#).

[Descargar \(4MB\)](#) | [Vista previa](#)

Imaxe (Capitán mouro e cristián en pleno enfrontamento verbal. Foto: Luis Baños. Visual Q)

MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414_i01.jpg - Material adicional

Dispoñible baixo licencia [Creative Commons Attribution Non-commercial](#).

[Descargar \(1MB\)](#) | [Vista previa](#)

Imaxe (Detalle dos mouros vencidos. Foto: Luis Baños. Visual Q)

MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414_i02.jpg - Material adicional

Dispoñible baixo licencia [Creative Commons Attribution Non-commercial](#).

[Descargar \(1MB\)](#) | [Vista previa](#)

Imaxe (Mouros, cristiáns e público asistindo a misa. Foto: Luis Baños. Visual Q)

MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414_i03.jpg - Material adicional

Dispoñible baixo licencia [Creative Commons Attribution Non-commercial](#).

[Descargar \(2MB\)](#) | [Vista previa](#)

Resumo / Descrición

Segundo datos dados a coñecer por Xesús Taboada Chivite, e referidos aos anos cincuenta do século XX, a representación de mouros e cristiáns tiña lugar aquí o 13 de xuño, durante a procesión de Santo Antonio de Padua, un santo con forte devoción local. Esta procesión saía da igrexa parroquial, situada entre Retorta e Arcucelos. Ao saír o capitán cristián pronunciaba a arenga e tomaba xuramento aos seus homes, marchando logo a tropa cristiá á fronte da comitiva ata chegar a unha ponte sobre un pequeno regato que desemboca no río Támega, xa case na entrada do lugar de Arcucelos. Alí o centinela mouro daban o alto e, a seguir, tiña lugar un acalorado debate entre os capitáns mouro e cristián pola posesión da imaxe, debate que remataba con loita e vitoria cristiá, convertíndose os mouros ao cristianismo. Logo a procesión iniciaba o retorno á parroquial cos mouros e cristiáns xuntos, celebrándose a seguir unha misa á que asistían todos

Palabras chave:	mouros cristiáns loita procesión
Tipo de rexistro:	Etnográfico xeral
Feito rexistrado:	Evento
Áreas de coñecemento:	FESTAS > Festas patronais, de devoción local e sectoriais LITERATURA E DITOS POPULARES > Teatro
Colección:	Xosé Manuel González Reboredo
Compilador:	González Reboredo, Xosé Manuel
Autor da recolla:	González Reboredo, Xosé Manuel e Baños, Luis
Informante:	González Rivero, María e Araujo, Xosé
Lugar de compilación:	Laza - Santa Mariña de Retorta - Retorta
Data de compilación:	17 xullo 2011
Duración do corte:	14 min. 7 seg.
Soposte orixinal:	Outros
Data de dixitalización:	2011
Data da transcrición do texto:	2011
Transcriptor do texto:	González Reboredo, Xosé Manuel
Referencia do arquivo principal:	MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414
Data de depósito:	04 Maio 2016 16:53
URI:	http://apoi.museodopobo.gal/id/eprint/414

Notas da recolla

En xullo de 2010 X. M. González Reboredo reuniu información e materiais diversos en Retorta. Con posterioridade recolléronse novos datos e materiais audiovisuais na mesma Retorta o domingo 17 de xullo de 2011, data de

Referencia do arquivo principal: MPG_ReXM_0025_001_en_0_00_01_id414

Data de depósito: 04 Maio 2016 16:53

URI: <http://apoi.museodopobo.gal/id/eprint/414>

Notas da recolla

En xullo de 2010 X. M. González Reboredo reuniu información e materiais diversos en Retorta. Con posterioridade recolléronse novos datos e materiais audiovisuais na mesma Retorta o domingo 17 de xullo de 2011, data de celebración da festa de Santo Antón e Sta. Mariña, e tamén da representación da Batalla entre mouros e cristiáns

Notas sobre os informantes

María González Rivero, funcionaria do concello de Laza e natural de Retorta. Xosé Araújo, natural de Retorta que emigrou a Alemaña e posteriormente se estableceu en Madrid. Fai o papel de capitán dos cristianos. Serxio, veciño de Retorta. Diversos participantes na celebración.

Notas sobre a dixitalización

Vídeo dixital gravado en orixe

Notas sobre a transcripción do texto

Do texto que se usa para a representación de Retorta temos na actualidade tres versións. A máis antiga foi publicada por D. Xesús Taboada Chivite en 1955; a segunda apareceu publicada no ano 2010 nun folleto-revista, patrocinado polo Concello de Laza e outras institucións, co título de Presieger España 2010; por último, a terceira é froito da gravación feita por Xosé Manuel González Reboredo o 17-VII-2011. Pódese dicir que nas tres versións o texto base é o mesmo, pero entre a primeira e a segunda hai variantes froito de correccións, supresións ou engadidos con respecto á versión antiga. Tamén hai diferenzas entre a segunda e a terceira, pero neste caso son pequenas e, ademais, non se puideron reflectir todas a causa de problemas ambientais da gravación, que impediron unha total percepción do dito polos actores. Para presentar os textos escolleuse como principal o recollido por Taboada Chivite, facendo constar a ambos lados deste as variantes de 2010 e 2011. De todas as maneiras as variacións de 2011 hai que entendela en relación tanto co texto antigo como co texto de 2010.

Notas xerais

Foi necesario comprimir os arquivos de vídeo para a súa difusión na Rede. As versións orixinais, de alta calidade, pódense consultar nas dependencias do museo.

Persoal do arquivo: Editar elemento

Colaboran:

apoi@museodopobo.gal

Aquí estamos cuatro

Baldomero Iglesias (Mero) (2000) (Mesía). *Aquí estamos cuatro*. [Varela, Hermitas]

Audio

MPG_IgBa_0056_001_en_0_00_14_B_id157.mp3 - Arquivo principal

Dispoñible baixo licenzia Creative Commons Attribution Non-commercial.

Descargar (797kB) | Vista previa

Texto (Partitura)

MPG_IgBa_0056_001_en_0_00_14_B_id157_P.pdf - Material adicional

Dispoñible baixo licenzia Creative Commons Attribution Non-commercial.

Descargar (209kB) | Vista previa

Texto (Letra)

MPG_IgBa_0056_001_en_0_00_14_B_id157_L.pdf - Material adicional

Dispoñible baixo licenzia Creative Commons Attribution Non-commercial.

Descargar (131kB) | Vista previa

Tipo de rexistro:	Musical
Feito rexistrado:	Evento
Áreas de coñecemento:	FESTAS > Festas universais do ciclo anual > Nadal LITERATURA E DITOS POPULARES > Cantos narrativos
Colección:	Baldomero Iglesias (Mero)
Compilador:	Iglesias Dobarrio, Baldomero
Autor da recolla:	Sánchez Vales, Adrián
Informante:	Varela, Hermitas
Lugar de compilación:	Mesía - Mesía - Campo, O
Data de compilación:	2000

O Campo, Mesía - Mesía, 2000
 Informante: Hermitas Varela
 Compilador: Baldomero Iglesias
 Autor do rexistro: Adrián Sánchez Vales
 Transcrición: Sergio de la Ossa (2015-04-19)

3 (1) 2 1 | 1-4 | 6.6.6.6.

Quasi giústo, poco rubato ♩ ca. 110

a) b)

2. Los Reices cantamos

c) d)

se ñor, cantaremos

con buenas palabras

en comenza-re mos

11 12 13 14
 11. 4.6.7. 3.9.10. 3.4.6.

Museo
do Pobo
Galego

Instituto de
Estudos das
Identidades

1. Aquí tamos cuatro como quatro hermanos se nos dan licencia los Reices cantamos.	5. Sin tener dolor la Virgen María san José llevaba en su compañía.	9. Muchos años viva el dueño también traigo por noticias que es hombre de bien.
2. Los Reices cantamos señor, cantaremos con buenas palabras encomenzaremos	6. Compañía santa no es de olvidar antes de las doce a Belén llegar.	10. Déanos, señora déanos a nós por el nacimiento del Hijo de Dios.
3. Ay, divina estrella ay, divina luz amostra-la casa al Niño Jesús.	7. A Belén llegar al portal sagrado a adorar al Niño que está recreado.	11. Canteiche os Reices non me deches nada fuciño de cocho canña de cabra.
4. Al Niño Jesús más viejo que el sol lo parió su madre sin tener dolor.	8. Muchos años viva la dueña de casa para dar guinaldo nunca fue escasa.	